

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

2 april 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, STADSVERNIEUWING EN HUISVESTING

Interpellatie van de heer Jean-Marie Bogaert tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de kwaliteit van het beleid ten aanzien van de lokale besturen

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over het uitblijven van een sectoraal akkoord 1997-1998 voor het gemeentepersoneel

Met redenen omklede motie

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting

Donderdag 2 april 1998

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Christian Verougstraete

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.20 uur.*

Interpellatie van de heer Jean-Marie Bogaert tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de kwaliteit van het beleid ten aanzien van de lokale besturen

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over het uitblijven van een sectoraal akkoord 1997-1998 voor het gemeentepersoneel

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Bogaert tot de heer Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de kwaliteit van het beleid ten aanzien van de lokale besturen en van de heer Denys tot minister Peeters, over het uitblijven van een sectoraal akkoord 1997-1998 voor het gemeentepersoneel.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het interpellatieverzoek dat ik aan de minister van Binnenlandse Aangelegenheden heb gericht, vond voor een deel zijn inspiratie in de voorbereiding van het minidebat dat we medio maart hebben gevoerd met betrekking tot de kwaliteit van het bestuur in Vlaanderen in het algemeen. Daar heb ik dus de inspiratiebron gevonden om die kwaliteit ook te focussen in de richting van de lokale besturen en vooral op de manier waarop wij vanuit de Vlaamse overheid met die lokale besturen omgaan.

U weet dat we in Vlaanderen sinds 1981 een eigen Vlaamse regering hebben. Ondertussen zijn we een

generatie verder en dit zou als periode voldoende moeten zijn om te kunnen aantonen op welke manier die Vlaamse regering functioneert als een bekende, erkende, herkende en herkenbare overheid en op welke manier we met de diverse bestuursniveaus omgaan.

Ik heb mijn eerste politieke activiteiten ongeveer dertig jaar geleden aangevat. Op dat moment werd ik bijzonder sterk aangetrokken door het politieke programma van de Volksunie en meer bepaald door dat van de Volksunie-jongeren die toen een nagenoeg onvoorwaardelijk credo uitten in het zogenaamde integraal federalisme. Dit betekent het leven in kringen waarbij alles dat aan de basis kan worden toebedeeld, inderdaad ook aan die basis moest worden toebedeeld. Wij zagen toen drie kringen in de democratie : de gemeenten, daarboven Vlaanderen en daarboven Europa. In die dertig jaar hebben we uiteraard heel wat ontwikkelingen meegemaakt. Maar wat de bestuurlijke relaties betreft, denk ik dat de jaren zeventig en heel in het bijzonder 1976, twee mijlpalen zijn geweest waarbij de gemeentelijke autonomie anders werd ingevuld. In 1976 is namelijk de grote fusiegolf doorgevoerd, maar die was reeds in 1970 voorbereid door een eerste golf waar bijvoorbeeld Brugge goed kan van meespreken.

Officieel hadden die fusies tot doel de bestuurskracht van het gemeentelijke niveau intens op te drijven en te verbeteren. Zo werd ons toch verteld, maar iedereen weet wel dat in de marge evenzeer zuiver partijpolitieke berekeningen aan de basis lagen van de manier waarop gemeenten al dan niet bij elkaar werden gevoegd. Meestal waren er wel enkele objectieve argumenten voorhanden om de samenvoeging te verdedigen, maar het zal niemand ontgaan zijn dat een zuiver partijpolitieke benadering minstens even sterk meespeelde. Ik denk hierbij vooral aan de dominante CVP-groep van dat ogenblik.

Bogaert

Niettemin werd vooropgesteld dat een versterking van het lokale bestuursniveau gepaard zou gaan met een transfer van de nodige, aangepaste middelen zodanig dat die functionaliteit inderdaad daadwerkelijk zou verbeteren. Men kan zich evenwel de vraag stellen wat er na twintig tot dertig jaar uiteindelijk van dat beter functioneren in huis is gekomen.

Ik meen te weten dat in het verleden de Vlaamse regering al eens de opdracht heeft gegeven om een evaluatie op te maken van die fusie-operaties. Dit is niet toevallig, want het zijn natuurlijk uitgerkend de lokale besturen die voor de Vlaamse regering de partners op het terrein zijn.

Meer recent hebben we een aantal evoluties meegemaakt met betrekking tot opdrachten, bevoegdheden, taken en controles die naar de gemeentebesturen werden overgeheveld. Ik verwijs in dit verband bijvoorbeeld naar wat ik de inflatie van convenants durf te noemen. Op alle denkbare en soms zelfs op de meest ondenkbare terreinen wil men nu dergelijke convenants afgesloten zien. Convenants zijn op zichzelf wel zinvol, maar de vraag rijst of de Vlaamse regering op termijn wel voldoende inzicht heeft in bijvoorbeeld de financiële implicaties die ze meebrengen. Hoe kan ze die engagementen nakomen? Kan dat wel tijdig gebeuren?

Het zal u niet vreemd in de oren klinken dat sommigen ten aanzien van de Vlaamse regering het woord keizer-kostermentaliteit in de mond durven nemen. Is het een toeval dat ook Jozef II ongeveer twintig jaar aan de macht was, even lang als de periode die ik hier aan het overschouwen ben? In elk geval is de zogenaamde 'regelneverij' – ik heb dit vreemde woord niet zelf uitgevonden – bij de gemeentebesturen niet alleen onderhuids, maar in vele gevallen ook reeds bovenhuids, als fundamentele kritiek aanwezig. Deze klagen er terecht over dat ze overbevraagd worden en dat ze met hun beperkte personeelsploeg het papierwerk niet meer aankunnen. Ze moeten soms meer energie steken in het opmaken van rapporten en invullen van formulieren dan in het werk op het terrein zelf.

Hoewel ik daarvan honderden voorbeelden kan opsommen, zal ik het bij één houden. Na het indienen van mijn interpellatieverzoek heb ik namelijk een schrijven ontvangen van de stad Gent en daar wil ik het even over hebben. Dat is ook wat de heer Denys vandaag wil aankaarten. In dit schrijven lezen we dat het voeren van een vernieuwend personeelsbeleid, aangepast aan de noden en uitdagin-

gen van vandaag, de betrachting is van het bestuur van de tweede grootste stad van Vlaanderen. Helaas moet het college van burgemeester en schepenen vaststellen, ik citeer: 'Ondanks vele holle woorden en alle mooie intenties ten spijt, geven onze toezichhoudende overheden ons hiertoe helaas niet de kans.' Einde citaat. De burgemeester en de schepenen voor Personeelsbeleid hebben deze situatie reeds herhaaldelijk openlijk betreurd. In welke mate speelt de gemeentelijke autonomie om via een loonbeleid een personeelsbeleid te voeren?

Minister Leo Peeters : Wie garandeert u de steun van het personeel van de stad Gent?

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik citeer letterlijk uit een brief van het Gentse stadsbestuur.

Minister Leo Peeters : Dit is een gemeenteraadsbeslissing. Dit impliceert dus dat het personeel er volledig achter staat?

De heer Jean-Marie Bogaert : Hebt u goede redenen om daaraan te twijfelen?

Minister Leo Peeters : Er zijn inderdaad andere communiqués over verspreid.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik citeer uit een officiële brief van 16 maart. Officiële brieven zijn mij nog steeds waard om te worden geciteerd.

Minister Leo Peeters : En communiqués van andere organisaties zijn dat niet?

De heer Jean-Marie Bogaert : Spreken die dat tegen?

Minister Leo Peeters : Die spreken dat tegen, ja.

De heer Francis Vermeiren : De reactie van de minister verwondert me. Vanuit zijn functie als minister kan dit worden geïnterpreteerd als een stellingname die niet ten goede komt aan het principe van het behoorlijk bestuur. Een voogdijminister moet het goede voorbeeld geven.

De heer Jean-Marie Bogaert : Over één zaak kunnen we het eens zijn. Wanneer CAO's worden afgesloten voor een bepaalde periode, dan getuigt het toch van behoorlijk bestuur als de CAO's vóór de bewuste periode worden afgesproken, en niet terwijl deze periode nog loopt of ten einde is.

Minister Leo Peeters : Ik denk dat de eerlijkheid ons gebiedt om dit over te laten aan de interpellatie van de heer Denys.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de minister, ik oordeel zelf over de inhoud van mijn interpellatie, met of zonder uw goedvinden.

Minister Leo Peeters : En ik over mijn antwoord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik heb deze interpellatie op 5 maart ingediend. Naar aanleiding van mijn interpellatieverzoek ontving ik een brief van het schepencollege van de stad Gent. U zult mij niet doorverwijzen naar om het even wie om al dan niet door te gaan over deze problematiek, of wel ?

Men stelt heel terecht de vraag in welke mate men de lokale autonomie ernstig neemt. In Mechelen – toevallig daar – zal op 3 juni een grote show worden opgevoerd, om iets te recupereren waarvan iedereen het al een generatie lang op de heupen heeft. Op 3 juni organiseert de Vlaamse regering namelijk een samenkomst met vertegenwoordigers van ruim 300 steden en gemeenten in Vlaanderen. De VVSG heeft nog geen uitnodiging ontvangen.

De minister vraagt me in al zijn spontaneïteit om de inhoud van mijn interpellatie te beperken. Hij heeft het recht niet om dit te doen. De ervaring leert me overigens dat er iets niet klopt wanneer een minister zenuwachtig wordt.

Mijnheer de minister, is het juist dat de operatie die in 1970 en in 1976 in twee fasen werd uitgevoerd, reeds werd geëvalueerd via een studieopdracht ? Zo ja, welke waren de bevindingen van deze studie ? Ten tweede, welke maatregelen werden er in de voorbije twee decennia uitgewerkt om de decentralisatie van het beleid door te voeren ?

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Deze problematiek wordt in deze commissie en tijdens begrotingsbesprekingen geregeld aan de orde gesteld. Onlangs hield ik een interpellatie naar aanleiding van uitlatingen van de heer Tobback, die op een vergadering van zijn partij dezelfde taal sprak als ik en als de interpellant. Ik stel vast dat men er vanuit verscheidene hoeken de nadruk op legt.

De situatie verbetert niet. De papierberg en de administratieve molen vergroten, ook al zegt de minister veelvuldig dat er werk van wordt gemaakt. De VVSG hamert er bestendig op. Ik

dring er bij de minister op aan om eindelijk initiatieven te nemen. De minister moet andere instanties ertoe aanzetten om niet zo overijverig te werk te gaan. De ziekte van de regering en de administraties is overgeslagen naar de provincies. Goede gouverneurs moeten de bestendige deputaties soms op de vingers tikken. Men overdrijft. Het ernstige werk blijft liggen. U moet dringend optreden.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, collega's, mijn interpellatie vertrekt vanuit een drievoudige invalshoek, namelijk de inertie bij de beleidsuitvoering, de visie op een modern personeelsbeleid en de discussie over de lokale autonomie. De aanleiding is, zoals de heer Bogaert zei, het schorsingsbesluit van de minister met betrekking tot het personeelsstatuut van de stad Gent.

Mijnheer de minister ik wil het eerst hebben over die traagheid van de beleidsuitvoering. Er is een omzendbrief Kelchtermans, die dateert van 1993, gericht aan de gemeenten, die betrekking heeft op, wat hij noemt, de gemeenschappelijke krachtlijnen voor een samenhangend personeelsbeleid. Iedereen zal erkennen dat in deze omzendbrief zeer veel goede zaken stonden, maar ook een aantal ontoereikende punten. Ik denk dat u dat ook zelf hebt erkend in uw eigen beleidsbrief die dateert van 1995, onder de titel : 'Vlaanderen sturen, lokaal besturen'. In deze beleidsbrief zegt u op bladzijde 17, ik citeer : 'Op basis van de huidige ervaringen zal het sectoraal akkoord in de komende maanden geëvalueerd en desnoods bijgestuurd worden'. Verder lezen we : 'Een eventuele bijsturing of aanvulling van het sectoraal akkoord binnen het kader van de essentiële uitgangspunten, zou kunnen leiden tot een grotere verfijning en differentiatie naargelang de specifieke situatie van een gemeente'. De minister erkent dus zelf in 1995 in zijn eigen beleidsbrief dat de omzendbrief Kelchtermans van 1993 eigenlijk niet geschikt is voor iedere gemeente. Volgens ons was de brief vooral geschreven op maat van kleinere en middelgrote gemeenten, maar ten aanzien van de steden zou een meer gedifferentieerde aanpak nodig zijn.

Deze evaluatie zou zoals gebruikelijk gebeuren door het comité C. Deze uitspraak dateert van 1995. Vandaag, in 1998, is er nog altijd geen evaluatie, geen nieuw sectoraal akkoord en geen oplossing.

Mijnheer de minister, ik wil dit niet chagrijnig brengen, maar ik heb de indruk dat u op meerdere punten in uw beleid zaken aankondigt, maar dat

Denys

het bijzonder lang duurt voor ze concreet worden verwezenlijkt. U wekt de indruk ten aanzien van de pers en het parlement dat een aantal zaken zullen worden gewijzigd, dat er iets zal gebeuren, maar er gebeurt niets. Ik denk bijvoorbeeld aan de discussie over de verloning van de gemeenten. Ik wil de traagheid in uw beleid aanklagen. Het geeft de indruk dat er een groot onderscheid bestaat tussen wat u zegt en wat u op het terrein realiseert.

Mijn tweede invalshoek is de visie op een modern personeelsbeleid. Ik neem de beleidsbrief van minister vice-president Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken erbij. Daarin verwijst hij met betrekking tot een modern personeelsbeleid steeds naar het fameuze en zogenaamde PLOEG-concept. Dat is gebaseerd op vorming van het personeel, mobiliteit, stages, loopbaanontwikkeling, managementsontwikkeling, horizontale loopbaan, en op een beloningsbeleid – en dat is essentieel – dat is afgestemd op de nieuwe organisatie. Men hanteert het principe 'loon naar werken'.

In die beleidsbrief staat op bladzijde 15, en ik citeer : 'Zo kan onder meer de zwaarte van de functie via functiewaardering, de competenties waarover de ambtenaren beschikken alsmede hun inzet een mogelijke invalshoek zijn om het principe van loon naar werken hard te maken. Daarvoor dient het ministerie een transparant instrumentarium te ontwikkelen waarover de ruimst mogelijke consensus bestaat'. Daar verdedigt minister Van den Bossche ten aanzien van het personeel van de Vlaamse administratie het principe van loon naar werken, gebaseerd op de zwaarte van de functie, op de competentie van de ambtenaren alsmede op de inzetbaarheid. Die invalshoek ten aanzien van wat minister Van den Bossche een modern personeelsbeleid noemt, wil ik volledig onderschrijven. De VLD, ook al werkt die vanuit de oppositie, is het volledig eens met het PLOEGconcept en ondersteunt dat, omdat de VLD constructief oppositie voert.

De derde invalshoek is de lokale autonomie. De aanleiding tot de interpellatie was uw schorsingsbesluit van het personeelsstatuut van de stad Gent. Als ik bekijk in welke zin de stad Gent zijn personeelsbeleid heeft opgebouwd, verdenk ik de bevoegde schepenen van de stad Gent ervan dat hij de socialistische toer opgaat, want hij heeft bijna perfect de beleidsbrieven van de twee socialistische ministers gevolgd. Het principe van loon naar werken en een verfijning en differentiatie van het sectoraal akkoord, dat rekening houdt met de situatie van de gemeente, worden gehanteerd. Men heeft

gezegd dat Gent iets anders is dan een gemeente en men heeft dus rekening gehouden met de opmerkingen die u in uw beleidsbrief hebt gemaakt.

Ten tweede wordt een ambitieus personeelsbeleid voorgesteld, in mijn ogen helemaal in de lijn van de principes van het PLOEGconcept zoals minister Van den Bossche het voorstelt, gebaseerd op vorming, dat een recht is en een plicht, met nieuwe departementen en depolitisering in de aanwervingen en de bevorderingen. Op dat vlak gaat het niet zo goed in de Vlaamse administratie, maar dit terzijde. Een belonend evaluatiebeleid en het principe van loon naar werken, worden gehanteerd. Ambtenaren van niveau A wil men dezelfde weddeschaal toekennen als in de Vlaamse Gemeenschap, niets meer en niets minder. Men wil ook een evaluatiepremie invoeren. Die bestaat niet binnen de Vlaamse administratie, maar die past wel in het concept van wat minister Van den Bossche in zijn beleidsbrief heeft gezegd in verband met inzetbaarheid en prestaties.

Collega's, een bijkomend element is dat in financiële stimuli en ondersteuning zijn voorzien binnen een sluitende begroting. Dan stel ik me de vraag waar men met de lokale autonomie blijft. Mijnheer de minister, ik zou de eerste zijn om u te vragen als hogere overheid op te treden indien zou blijken dat bepaalde gemeenten hun begroting deficitair laten worden en geen goed begrotingsbeleid zouden voeren. Ik zeg dus niet dat de hogere overheid nooit mag optreden, maar het moet duidelijk worden afgelijnd waar wel en waar niet wordt opgetreden.

Hier wordt geen slecht begrotingsbeleid gevoerd. Hier voert een stad een personeelsbeleid waarvan de principes passen in het personeelsbeleid zoals omschreven in de beleidsbrief van minister Van den Bossche, dat rekening houdt met wat u zelf hebt gezegd in uw eigen beleidsbrief, en dat doet binnen een correct begrotingsbeleid. Toch schorst u. Ik begrijp het alvast niet meer.

Vorige keer was ik in deze commissie naar aanleiding van een ander debat, namelijk het gevoelige debat over de decumul. Ik hoorde de heer Timmermans en de heer De Loor met grote gedrevenheid en bezieling zeggen dat er gelukkig in deze commissie nog burgemeesters zijn, omdat we zo de reflex en het aanvoelen van de lokale autonomie kunnen onderstrepen. Ik kan me niet indenken dat uw handelswijze hen niet tegen de borst stuit, omdat het schorsingsbesluit indruist tegen de lokale autonomie. Ik benader het probleem dus vanuit

Denys

drie invalshoeken : traagheid bij de beleidsuitvoering, modern personeelsbeleid en lokale autonomie.

Ik wil afronden met een aantal concrete vragen. Wat zijn de redenen voor het uitblijven van het sectoraal akkoord 1997-1998 ? In 1995 zegt u dat er een nieuwe evaluatie en een nieuw akkoord moet komen, maar blijkbaar is de druk bijzonder klein. De onderhandelingen met de vakbonden slepen aan. Zijn er problemen ? Kwatongen beweren dat er ook binnen de coalitie geen eensgezindheid is. Minister Martens zou er een andere mening op nahouden dan u. Klopt dat ? Als dat de reden van de vertraging is, willen we de regering op de vingers tikken.

Wat zullen de krachtlijnen zijn van de nieuwe CAO ? Staat u achter het beter verlonen zoals de stad Gent dat wil toegepast zien ? Staat u erachter dat men een evaluatiepremie toekent ? Verdedigt u een evaluatiesysteem met een mogelijkheid tot ontslag ? U hebt dat al toegestaan in Leuven, Maasmechelen, Affligem en de provincie Vlaams-Brabant, meen ik.

Zou het niet van behoorlijk bestuur getuigen CAO's af te sluiten voorafgaand aan de periode waarop ze betrekking hebben ? Als mijn inlichtingen juist zijn, is men nu bezig met de onderhandelingen inzake de CAO 1997-1998. De CAO 1995-1996 is uiteraard afgesloten, maar tot dusver nog steeds niet gepubliceerd en dus nog niet van toepassing. In welke mate zal de nieuwe CAO de lokale autonomie vrijwaren ?

Tot zover enkele vragen in het kader van een driedovoudige invalshoek, met het schorsingsbesluit van de stad Gent als aanleiding.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Ik wil me aansluiten bij de heer Denys. De aanleiding is natuurlijk het feit dat de minister blijkbaar niet akkoord gaat met het nieuwe personeelsbeleid van de stad Gent. Ik pleit er zeker niet voor dat elke stad of gemeente een willekeurig personeelsbeleid kan voeren. Het is belangrijk dat het personeel wordt beschermd via een CAO. De vraag is natuurlijk of de bestaande regeling modern en adequaat genoeg is om die voor grote steden in de praktijk om te zetten.

Ik wil geen evaluatie maken van het personeelsplan van de stad Gent, omdat dat in de gemeente-

raad moet gebeuren. Ik vind wel dat er een aantal zaken instaan die nodig zijn voor een grote stad. Het feit dat bepaalde functies beter kunnen worden gehonoreerd, is een belangrijk instrument voor een grote stad. De problemen kunnen aanzienlijk zijn en dat vereist kwalitatief hoogstaand personeel. Als men geen beter loon kan betalen, worden de goede mensen weggehaald door de privé-sector. Dat maakt het voor een stad bijzonder moeilijk om de uitdagingen aan te kunnen.

We moeten dus overgaan naar een gedifferentieerd beleid op maat van de steden en gemeenten. Een kleine gemeente kan nooit worden vergeleken met een grote stad. Dat zou moeten worden vastgelegd in een volgende CAO en ik hoop dat dat in de toekomst ook zal gebeuren.

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil me aansluiten bij de heer Bogaert inzake de evaluatie over de fusies van 1970 en 1976. Hij verwijst ernaar dat sommige fusies tot stand zijn gekomen door de CVP. Ik zal dat niet tegenspreken. Ik wil er echter ook op wijzen dat andere fusies getekend zijn op maat van de VLD. Kijk maar eens hoe de fusies in Zwalm en Horebeke zijn uitgetekend.

De heer Jean-Marie Bogaert : De ene fout vergoeelijkt de andere niet.

De heer Herman De Loor : We hebben het tijdens de bespreking van het CBO-rapport al meermaals gehad over het verbeteren van de bestuurskracht van de gemeenten. Ik ben benieuwd wat het standpunt van de diverse politieke partijen terzake is. Tegen 19 april zullen we onze zienswijze daaromtrent neerpennen en opnieuw bespreken.

Ik ben voor lokale autonomie, maar niet voor te grote lokale autonomie. Dat kan aanleiding geven tot immobilisme van bepaalde gemeenten. Van hogerhand moet er dan worden opgetreden door het afsluiten van convenants, het vastleggen van richtlijnen, enzovoort.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Indien er werkelijk immobilisme is, dan kunnen arrondissementscommissarissen optreden. Men moet niet omwille van het immobilisme van enkelen alle anderen straffen.

De heer Herman De Loor : Te grote lokale autonomie kan aanleiding tot immobilisme geven. Ik zeg niet dat het al bestaat, maar het kan. Sommige gemeenten moeten wel al worden aangepord om iets te ondernemen, initiatieven te nemen. Ik wil daarbij geen voorbeelden noemen.

De heer André Denys : Van het ene geval geeft u voorbeelden, maar van het andere niet. Ik weet dat de ene gemeente al wat progressiever is dan de andere, maar ik kan toch maar moeilijk voorbeelden vinden van gemeenten die hun beleid niet uitvoeren en waartegen de hogere overheid moet optreden.

Mevrouw Vera Dua : Ik kan het langdurig uitblijven van een afvalbeleid in Antwerpen als voorbeeld aanhalen.

De heer Jean-Marie Bogaert : Er wordt hier een zeer gevaarlijke redenering naar voren geschoven en ik benadruk dat ik fundamenteel van mening verschil met mijn collega De Loor. Ik zie echter de minister nu al de wenkbrauwen fronsen en dit nog voor ik mijn gedachtegang goed en wel geformuleerd heb.

Minister Leo Peeters : Wie is eigenlijk begonnen over de partijpolitieke benadering van de fusieoperaties ?

De heer Jean-Marie Bogaert : Daar gaat het niet om.

Minister Leo Peeters : Ik denk dat een minister zich ook nog op andere argumenten probeert te baseren dan de zuiver partijpolitieke die u overal meent te ontwaren.

De heer Jean-Marie Bogaert : Die ik overal meen te ontwaren ? Moet ik misschien concrete bewijzen leveren ?

Minister Leo Peeters : Hoe denkt u zoiets te kunnen bewijzen ? Hoe denkt u partijpolitieke benaderingen ten tijde van minister Michel te kunnen aantonen ?

De heer Jean-Marie Bogaert : Kijk maar naar de manier waarop men destijds de SP-meerderheid gebroken heeft in Lissewege. Of de Volksunie in Sint-Andries ? Of de anti-CVP-coalitie in Sint-Kruis ?

Minister Leo Peeters : Wie was er burgemeester van Brugge na de fusie ?

De heer Jean-Marie Bogaert : Pierre Van Damme, opgevolgd door Michel Van Maele. Allebei CVP'ers dus.

Ik had enkel de intentie te reageren op het betoog van de heer De Loor omtrent het immobilisme en de autonomie.

Mijn principe, uitgaande van de kringen waarover ik het daarstraks al had, is dat aan de laagste kring – en die wordt in onze democratie gevormd door de gemeenten – alle bevoegdheden moeten worden overgelaten die op dat niveau uitgevoerd kunnen worden. Wanneer gemeentebesturen immobiel optreden, dan is er in eerste instantie de sanctie van de basisdemocratie en niet de sanctie van de hogere overheid. Ik wil hiermee niet zeggen dat de hogere overheid geen enkele rol te spelen heeft. Niet alleen waar men niet bezig is, maar vooral waar men verkeerd bezig is en waar men ingaat tegen de basisregels van de democratie, daar moet de hogere overheid uiteraard optreden tussen de verkiezingen door. Maar verkiezingen zijn in ons democratisch bestel in wezen nog altijd de basis om democratisch te corrigeren.

De heer Herman De Loor : De basisdemocratie heeft inderdaad de mogelijkheid om op te treden tegen gemeentebesturen die immobiel zouden worden. Laten we daarin evenwel realistisch zijn en toegeven dat die mogelijkheid zich maar om de zes jaar voordoet. Het is toch maar logisch dat de overheid, in afwachting daarvan, stimulerend zou optreden ten aanzien van de gemeenten die te laks of te immobiel dreigen te worden. Ik heb het hier dus niet over maatregelen, maar over stimuli.

Ik wens hier nog twee zaken aan toe te voegen. In de eerste plaats wil ik me richten tot de heer Denys aan wie ik zeg dat het toch maar gevaarlijk is om de eigen schepen voor Personeelszaken van socialistische visies te beginnen verdenken. Ten tweede wens ik eraan te herinneren dat het vorige sectoraal akkoord nog steeds niet door elke gemeente wordt toegepast.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Ik heb hier genoteerd wat de heer Bogaert zei, namelijk dat deze interpellatie een uitvloeisel is van een oorspronkelijke interpellatie van hem met betrekking tot de kwaliteit van het bestuur in Vlaanderen. Hij zegt daarbij – terecht ! – de sprong te maken naar deze commissie en tegelijkertijd naar de inhoudelijke benadering.

Peeters

Die benadering is evenwel niet nieuw. Dit geldt ook voor het aangebrachte thema. We hebben hier vier en twee weken geleden nog over gepraat. We hebben toen ook concrete afspraken gemaakt in het kader van het rapport van de commissie voor Bestuurlijke Organisatie waarbij aan de diverse fracties werd gevraagd daar tegen een bepaalde datum – indien ik me niet vergis 19 april – invulling aan te geven.

De fusieoperatie is eigenlijk een federale materie en behoort dus niet rechtstreeks tot onze bevoegdheid. Er kan wellicht een en ander worden gezegd over de partijpolitieke benadering die er eventueel zou zijn geweest. Het is ook niet mijn taak om de minister van Binnenlandse Zaken van destijds dienaangaande te verdedigen.

Er was een eerste onderzoek van de fusies in 1993. In dat jaar werd het rapport van VB Consult aan de regering voorgelegd en ook besproken in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden. Het ware misschien interessant het even na te lezen, want het was het eerste rapport dat werd voorgesteld met betrekking tot de gevolgen van de fusieoperatie. In dat rapport werd vooral de grootstedelijke problematiek aan de orde gesteld en werden een aantal alternatieven naar voren geschoven : enerzijds de binnengemeentelijke decentralisatie en anderzijds het herstel van de autonome gebieden met als overkoepelende structuur de stadsregio. Op dat moment werd gekozen voor de binnengemeentelijke decentralisatie, maar er was toen nog geen wettelijke grondslag die dat mogelijk maakte.

Ondertussen is die er wel. Het rapport van de commissie voor Bestuurlijke Organisatie vermeldt heel wat gegevens over de stadsregio's. Dit zal trouwens een van de discussiethema's worden. Het rapport is ter beschikking.

In het rapport wordt de fusieoperatie bestudeerd. Men heeft het vooral over de gemeenten met minder dan 10.000 inwoners. De bestuurskracht is vooral in deze gemeenten problematisch. De grens werd vastgelegd op 10.000 inwoners. Ik heb er onmiddellijk aan toegevoegd dat dit geen absoluut gegeven is : er zijn ook perfect functionerende gemeenten met maar 8.000 inwoners en gemeenten met 12.000 inwoners met bestuurlijke problemen. Men kan geen absolute grens trekken omdat de verschillen zeer groot zijn.

De VVSG en de VVP werden betrokken bij de totstandkoming van het rapport en worden voortdurend geraadpleegd. Men kan niet beweren dat deze organisaties niet worden betrokken bij het rapport. Op de 'show' 3 juni, zoals de heer Bogaert dat noemde, zal het pact met de gemeenten worden voorbereid.

Dit is een aangelegenheid die de hele Vlaamse regering aangaat.

De gedifferentieerde benadering is nodig voor de fusies van de gemeenten en voor het stedelijke niveau.

Wat de interpellatie van de heer Denys betreft, kan ik melden dat momenteel meer dan 70 percent van de gemeenten zich hebben aangesloten bij de krachtlijnen van 1993 van minister Kelchtermans. Bij de laatste begrotingsbesprekingen waren we nog maar bij 50 percent aanbelaand. Veel gemeenten zijn al ver gevorderd om deze instap te maken.

Het nieuwe sectoraal akkoord 1997-1998 wordt momenteel zeer grondig voorbereid. Het is geen zaak van twee ministers. In feite worden er vijf ministers bij betrokken : de minister van Financiën, de minister van Ambtenarenzaken, de minister-president, minister Martens voor de OCMW's en ikzelf. Daarnaast worden ook de vertegenwoordigers van de VVSG en van de VVP erbij betrokken.

De onderhandelingen van het nieuwe sectoraal akkoord zijn afhankelijk van de onderhandelingen van het intersectoraal akkoord, dat in 1997 tot stand is gekomen. De besprekingen voor het sectoraal akkoord konden dan ook pas in het najaar van 1997 starten. De nadruk bij het intersectoraal akkoord lag vooral op tewerkstelling en arbeidsherverdeling. In het nieuwe akkoord zullen we de nadruk leggen op de versterking van de bestuurskracht. We proberen maatwerk af te leveren, zoals mevrouw Dua en de CBO vroegen, waarbij we ons kunnen richten op de autonomie van de gemeenten.

Het pact met de gemeenten is een belangrijk discussiepunt. Ik ben een groot voorstander van maatwerk dat in grote mate de specificiteit van de steden weerspiegelt. Dit was een probleem van de oorspronkelijke krachtlijnen. Hun uniforme benadering was een goede zaak. Dit was nodig om heel grote verschillen te vermijden tussen gemeenten met en zonder voldoende financiële draagkracht. Voor de grote steden is er echter behoefte aan heel specifieke initiatieven, onder meer inzake een betere verloning, weliswaar rekening houdend met

Peeters

de financiële mogelijkheden. Het nieuwe sectoraal akkoord moet een aantal verzuchtingen van de grote steden vertolken.

Er is een onderscheid tussen niet-goedkeuring en schorsing. De gouverneur heeft de schorsing uitgesproken, wat betekent dat er door de gemeenteraad een hervatting mogelijk is. Anderzijds was er de niet-goedkeuring van de personeelsformatie. Hierover heeft de minister rechtstreeks moeten beslissen.

Ik hoop in elk geval dat deze onderhandelingen heel snel vooruit kunnen gaan. We hebben hier ook belang bij en zullen al het mogelijke doen om ons te richten naar de specificiteit van de steden en naar echte differentiatie omdat men lokaal maatwerk nodig heeft, zoals in het rapport heel sterk naar voren komt.

Dit gaat uiteraard in de richting van autonomie. Dat betekent niet dat men, zoals u zelf hebt laten verstaan, ongebreidelde vrijheid kan toekennen. Men moet altijd een kader aangeven waarbinnen moet worden gewerkt. Dit is precies de heel moeilijke taak van de voogdij, die eigenlijk moet oordelen over een dossier in een zwart-witverhouding. Men moet ja of neen zeggen op de hele gemeenteraadsbeslissing. Mijnheer Denys, heel vaak leest men in een gemeenteraadsbeslissing een aantal zeer goede dingen. Ik heb ten aanzien van Gent ook een appreciatie geuit. Men moet echter de totaliteit van de beslissing beoordelen. Als er dan dingen haaks staan op de richtlijnen, dan is men verplicht om neen te zeggen. Daarom was ik verwonderd over de onmiddellijke reactie van de stad Gent om met dit dossier naar de Raad van State te stappen. Dat is haar goed recht als ze dat aangewezen vindt, maar ik heb toch aangeraden het niet te doen. Er zijn positieve noten, maar wij moeten oordelen met een ja of een neen. Soms struikelen we dan over een aantal kleine gegevens die ons niet toelaten om ja te zeggen.

Mevrouw Vera Dua : Over welke punten gaat het dan ?

Minister Leo Peeters : Die staan vervat in de beslissing. Ik wil het besluit ter beschikking stellen. Ik dacht dat u het had gezien.

Ik denk dat er nog onderhandelingen mogelijk zijn. Ik wil er alleszins voor pleiten. Ik wil tot een gedifferentieerde regeling komen. Ik weet dat er een heel specifieke stedelijke problematiek is en meen

ook dat daarvoor een oplossing moet kunnen worden gevonden.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik wil de minister danken voor zijn antwoord, maar ik wil mijn mening nog kort kwijt over een aantal zaken. De minister zegt dat het thema van mijn interpellatie niet nieuw is. Ik dacht niet dat interpellaties in de eerste plaats bedoeld waren om nieuwe thema's aan te brengen maar wel om de minister en zijn regering te ondervragen over het beleid dat wordt gevoerd.

U hebt gezegd dat ik de problematiek te eenvoudig heb voorgesteld. Dan moet ik een volgende keer de zaak gecompliceerder maken. Ik heb vooral begrepen dat de minister verwijst naar de inbreng van onze fractie in deze commissie. Ik weet niet, mijnheer de minister, hoe dat in uw fractie gaat, maar in onze fractie is het tot nader order zo dat we onze interpellaties niet ten individuele titel indienen, maar via de fractie. Ik voeg eraan toe dat ik nadrukkelijk in naam van onze fractievoorzitter, de heer Van Grembergen, mede in overleg met de hele fractie, inclusief de commissaris van deze commissie, deze interpellatie hou.

Ik stel bovendien vast dat u nauwelijks ingaat op de vraag – en daarvoor is een interpellatie eigenlijk bedoeld – om aan te tonen met concrete maatregelen in uw beleid wat u terzake hebt gepresteerd. In uw antwoord zegt u voortdurend 'we zullen dit', 'ik zal dat' en 'ten gepasten tijde'. Dat is de vraag niet ! De vraag is hoe concreet hebt u gehandeld in uw beleid tussen 1995 en vandaag. Daarom heb ik de fusieproblematiek aangegrepen als uitgangspunt : die kon ervoor zorgen dat meer bevoegdheden aan het lokale beleid zouden toekomen en dat er structureel aan de kwaliteit van de relatie tussen overheid en lokaal bestuur iets kon veranderen en verbeteren.

U verwijst naar de toekomst. Ik stel dus alleen maar vast dat u al te weinig op basis van uw concreet beleid uit het verleden uw taak kunt onderbouwen. Wees heel gerust : de bezorgdheid die ik hier heb verwoord, is de bezorgdheid van de hele Volksunie-fractie in het Vlaams Parlement.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer Bogaert, misschien hebben we elkaar verkeerd begrepen. Ik wilde alleen aanduiden dat we veertien dagen geleden een discussie hebben gevoerd en dat er een tekst

Peeters

over de totaliteit van de inhoud van het CBO-rapport aan alle fracties ter beschikking is gesteld. Zij kunnen hierop reageren. Ik heb willen aangeven dat van uw fractie de heer Van Vaerenbergh hier altijd aanwezig is. Ik neem aan dat hij in het bezit is van de tekst. Het is goed dat zoveel mogelijk mensen erop reageren. Ik had daar geen andere bedoeling mee. Ik wil me zeker niet mengen in de manier waarop uw fractie werkt. Mijn bedoeling is alleen maar constructief. Hoe meer mensen eraan meewerken, hoe beter het inhoudelijk kan worden. Ik heb daar geen bezwaar tegen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik wil iets zeggen over het laatste discussiepunt tussen de heer Bogaert en de minister. We hebben het probleem van niet-commissieleden die over een bepaald onderwerp willen interpelleren, aangehaald in de Bureauvergadering. Om te verhinderen dat een dergelijke interpellatie haaks zou staan op de besprekingen, hebben we de procedure ingevoerd dat de commissievoorzitter een advies uitbrengt bij elke interpellatie. Commissievoorzitter Cardoen heeft een positief advies uitgebracht. Hij die de commissiewerkzaamheden volgt, meende dat de interpellatie niet haaks stond op de werkzaamheden.

Minister Leo Peeters : Ik heb toch gezegd dat dat logisch is.

De heer André Denys : Ik wil alleen maar zeggen dat we dat probleem onderkennen. Men kan niet alles in een commissie volgen, maar men moet het individuele recht van niet-commissieleden om ook te kunnen interpelleren, behouden.

Mijnheer de voorzitter, ik kom terug op de inhoud van het antwoord van de minister met betrekking tot mijn specifieke interpellatie en formuleer eerst een algemene bedenking. Mijnheer de minister, ik heb gewezen op de traagheid. Ik had het niet zozeer over het aantal gemeentelijke dossiers dat vandaag is ingepast in de krachtlijnen van het sectoraal akkoord, zoals vermeld in de brief van 1993. U hebt het over 70 percent. Dat is vrij behoorlijk.

Mijn vaststelling is dat het allemaal bijzonder traag wordt uitgevoerd en dat heeft niet alleen te maken met uw beleid, maar vooral met onze overlegstructuren. Als u in 1995 in een beleidsbrief iets aankondigt, en men stelt in 1998 vast dat het nog altijd niet is uitgevoerd – als het dus meer dan drie jaar duurt vooraleer een beleidsintentie op het terrein wordt

waargemaakt – dan moeten we ons vragen stellen over de manier waarop het intersectoraal overleg wordt gevoerd en hoe de procedures drukken op onze besluitvorming. We moeten hier besluiten uit trekken en nagaan hoe we deze procedures kunnen inkorten, zonder afbreuk te doen aan het overleg, want ik ben ook voorstander van overleg. Men zou termijnen moeten bepalen zodat men geen drie jaar nodig heeft om een beleidsintentie om te zetten in een beleidsdaad.

Wat het dossier zelf betreft, dacht ik dat het besluit over het personeelsstatuut van Gent vooral omwille van de betere verloning en de evaluatiepremie was geschorst. Nu hoor ik dat u zegt dat u voorstander bent van differentiatie – en u herneemt daarmee uw stelling van 1995 – en dat u inziet dat een betere beloning moet kunnen. Ik begrijp dus nog altijd niet waarom u het niet hebt goedgekeurd. U wijst er pro forma op dat de gouverneur geschorst heeft, maar iedereen weet dat hij handelt in uw opdracht. Ik begrijp uw daad niet. U zegt dat u overleg zult plegen. Is het ontbreken van de nieuwe CAO de aanleiding voor uw handelswijze ?

Minister Leo Peeters : Alle dossiers worden op dit ogenblik beoordeeld op basis van een sectoraal akkoord van minister Kelchtermans.

De heer André Denys : Is het alleen op basis van het feit dat de nieuwe CAO er nog niet is, los van de inhoud ervan, dat u geschorst hebt ?

Minister Leo Peeters : De inhoud zal bepalend worden op het moment dat er een nieuw sectoraal akkoord is.

De heer André Denys : Ik probeer uw antwoord te filteren. U zegt dat u eigenlijk geen bezwaar hebt tegen de twee punten die niet in overeenstemming zijn met de vroegere CAO. Heb ik dat goed begrepen ?

Minister Leo Peeters : Ik kan me daar op dit ogenblik niet over uitspreken. De overheidsdelegatie moet daar eerst een standpunt over innemen en daarvoor moet er eerst een nieuwe CAO ter beschikking zijn.

De heer André Denys : Ik was aanvankelijk gelukkig met uw antwoord, maar dat is nu veranderd. Ik had begrepen dat u het eens was met de betere beloning en de betere prestatievergoeding. Nu krabbelt u terug. Bovendien heeft een omzendbrief geen juridische kracht.

Minister Leo Peeters : Alle dossiers worden beoordeeld op basis van de CAO afgesloten door minister Kelchtermans.

De heer André Denys : U hebt een beoordeling uitgesproken, ook al was u daar juridisch niet toe verplicht. U had de mogelijkheid om niet te schorsen, maar u hebt het toch gedaan. Er is binnen de regering een politieke lijn om beoordelingen te maken. U zegt dat u al een tijdje met een nieuwe lijn in uw hoofd zit, waarin dat nieuwe personeelsstatuut wel zou kunnen.

Ik zal u niet dwingen om dingen te zeggen die u eigenlijk niet wilt. U hebt daarnet echter wel een andere indruk gewekt. Ik snap het niet meer.

Minister Leo Peeters : Ik volg de lijn van 1993, die in een CAO is vastgelegd.

De heer André Denys : U zegt wel dat die gewijzigd moet worden.

Minister Leo Peeters : Ik heb gezegd dat er andere klemtonen moeten worden gelegd. Ik heb u laten verstaan dat we naar veel meer differentiatie moeten gaan. Er moet aandacht zijn voor de specifieke stedelijke problematiek. Daarover moeten we onderhandelen.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Ik dacht dat alleen ik de minister niet goed had begrepen, maar blijkbaar kampt de heer Denys met hetzelfde probleem.

We willen vooral een concreet antwoord over Gent. U zegt dat er veranderingen zullen komen. In Gent hoopt men dat het huidige plan dan zal worden goedgekeurd.

Minister Leo Peeters : Ik kan alleen maar oordelen over een formele gemeenteraadsbeslissing die me wordt voorgelegd. Ik heb geoordeeld over de vorige gemeenteraadsbeslissing en zal dat over een nieuwe ook doen.

Ik pleit voor meer maatwerk en een differentiële aanpak. Een aantal elementen in het dossier kunnen worden opgevangen via een nieuw akkoord.

De heer André Denys : De beslissing van de minister om het personeelsstatuut te schorsen was geen juridisch gedwongen beslissing, maar een politieke. Die politieke beslissing is gebaseerd op een omzendbrief van 1993, waarvan u in 1995 zegt dat ze moet worden bijgestuurd, gedifferentieerd en aangepast. Ik vermoed dat er verdeeldheid heerst binnen de regering. U zegt dat u een aantal punten van uw beleidsbrief van 1995 nog niet kunt omzetten in politieke beslissingen. Is mijn interpretatie juist ?

Minister Leo Peeters : Neen.

De heer André Denys : Dan vraag ik u waarom u bij een politieke beslissing de ideeën, vermeld in uw beleidsbrief, niet uitvoert ?

Minister Leo Peeters : Een minister heeft altijd een politieke verantwoordelijkheid, maar hier neem ik ook een juridische beslissing. Die beslissing is ten volle gemotiveerd in het ministerieel besluit dat aan de stad Gent ter kennis is gebracht.

De heer André Denys : We zitten duidelijk in een impasse. De politieke lijn die de minister verkondigt, zet hij niet om in daden. Hij haalt daar als argument voor aan dat het sectoraal akkoord er nog niet is.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Denys, Vermeiren en Demeulenaere werd tot besluit van deze interpellaties een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 11.40 uur.*
